

Miten estetään lasten yksilöllisten ominaisuuksien hukkuminen massaan isommassa päiväkodissa?

Yhteistyö kahden ryhmän välillä

Päiväkotimme on n. 50 paikkainen, neljän ryhmän päiväkotit. Ryhmä A (Mustikat) on integroitu erityisryhmä, jossa on 6 erityistä tukea tarvitsevaa lasta ja 5 ns. vertaislasta. Ryhmä B (Mansikat) on 5-6-vuotiaiden ryhmä, jossa on 9 esiopetusikäistä ja 7 5-vuotiasta lasta.

Lähtökohdat ja ryhmästä nousevat tarpeet yhteistyölle

Eritysryhmän vertaislasten yksilölliset tarpeet jäävät jalkoihin integroidussa erityisryhmässä. He tarvitsivat myös uudenlaisia leikki- ja toimintakokemuksia pystyäkseen siirtämään niitä oman ryhmän leikkeihin ja sosiaalisiin tilanteisiin. Toisaalta tavallisten pk-ryhmän lasten osallistuminen erityisryhmän toimintaan vahvistaisi erilaisuuden sietämistä ja hyväksymistä.

Eritysryhmän aikuisresurssia vapautuisi välillä enemmän käytettäväksi erityislasten tarpeisiin, kun osa vertaislapsista on naapuriryhmässä. Samalla hyödyntäisimme monen aikuisen osaamista. Saisimme uusia toimintamalleja, joita voitaisiin toteuttaa omissa ryhmissä.

Eritysryhmän esiopetusikäisillä lapsilla olisi mahdollisuus toimia isommassa ryhmässä ja harjoitella sosiaalisia taitoja ja työskentelymalleja. Esiopetusikäiset yhdessä osallistuvat yhteisiin tapahtumiin sekä tutustuvat läheiseen alakoulun kummiluokkaan.

Yksilöllisten ominaisuuksien hukkumisen estäminen

Ryhmä B:stä viskarit (7 lasta) tulevat kerran viikossa ryhmä A:n tiloihin, jossa päivä aloitetaan yhteisellä aamupiirillä. Tämä A- ja B-ryhmästä koottu 16 lapsen ryhmä jaetaan viikottain kahteen samaan ryhmään, joista toinen lähtee pihalle, toinen jää musiikkihetkelle. Sen jälkeen on vaihto toiminnoissa. Näin saamme musiikkihetkelle enemmän vertaislapsia ja toiminta ryhmässä on hyvät edellytykset integraation toteutumiseksi. Myös pihaleikit monipuolistuvat, kun leikkimässä on erilainen kokoonpano kuin muina päivinä.

Ryhmä A:n viskarit menevät kerran viikossa mukaan ryhmä B:n toimintaan, joka on vaihtelevasti pöytätyöskentelyä, sääntöleikkejä tai-pelejä ja liikuntaa. He saavat ikätasoaan vastaavia haasteita ja kehittävät sosiaalisia taitojaan monenlaisissa tilanteissa. Ryhmä A:n erityisentuen eskarilainen osallistuu kahtena aamuna ryhmä B:n toimintaan. Hän harjoittelee tällöin 10 lapsen vertaisryhmässä toimimista, leikkii ja toimii täysin erilaisessa sosiaalisessa kentässä kuin omassa ryhmässään. Erityisesti sosiaaliset taidot harjaantuvat puolin ja toisin. Teemme myös spontaania "leikinvaihtoa" ryhmien välillä. Lapset saavat uusia kavereita ja oppivat ymmärtämään erilaisuutta. Erityslapsilla on ollut useita vertaislapsia ympärillä aika ajoin. Tämä on vaikuttanut leikkitaitoihin ja parantanut myös keskittymistä ja jaksamista. Erityislasten ryhmässä aikuisilla on enemmän aikaa kerran viikossa tarjota vielä paremmin yksilölliset tarpeet huomioon ottavaa toimintaa ja vuorovaikutusta.

Mitä vaatii henkilökunnalta?

Kaiken lähtökohdaksi onnistuneelle yhteistyölle on henkilökunnan motivaatio ja yhteistyöhalukkuus. Se vaatii suunnitelmallisuutta, joustavuutta ja tässä hetkessä olemista. Toimintamalli vaatii myös tilannetajua, esimerkiksi jos joku aikuisista on pois, ottaako joku vetovastuun toiminnoista vai siirretäänkö toiminta johonkin muuhun ajankohtaan. Yhteistyö vaatii myös hyväksyä yrityksen ja erehdyksen kautta kulkemista.